

Тваринництво

УДК 338.432.5:636.084:636.74

В. А. Басаргін

Д. с.-г. н.

О. О. Лавринюк

К. с.-г. н.

В. Ю. Мамченко

К. с.-г. н.

Житомирський національний агроекологічний університет

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ В РАЦІОНАХ МОЛОДНЯКУ НІМЕЦЬКОЇ ВІВЧАРКИ М'ЯСНИХ СУБПРОДУКТІВ

В статті розглядаються питання щодо годівлі молодняку німецької вівчарки м'ясними субпродуктами в умовах навчального центру підготовки поліцейських.

Встановлено, що за період досліджень жива вага собак контрольної групи за 1 місяць збільшилася на 2,1 кг, ріст – на 2 см. Тварини 2 дослідної групи, які отримували відходи м'ясопереробних підприємств, за дослідний період збільшили живу масу на 3,4 кг і зріст в холці – на 4 см.

При розрахунках економічної ефективності молодняку собак дослідної групи на період досліджень необхідно 319,5 кг кормів. Загальна кількість витрат – 3195 гривень, що менше, ніж у їх аналогів з контрольної групи на 30 гривень.

Ключові слова: німецька вівчарка, м'ясні субпродукти, раціон, навчальний центр підготовки поліцейських, економічна ефективність.

Постановка проблеми

Вже багато років німецька вівчарка є найпопулярнішою породою в Європі. Популярність вівчарки можна пояснити тим, що ця собака універсальна: робоча, спортивна, охоронна, поводитир. Крім того, вона легко пристосовується до будь-яких умов. Дуже витривала, але проте потребує правильного харчування [1, 2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Нормальна життєдіяльність і працездатність собак залежить від їх правильної і повноцінної годівлі.

Повноцінна годівля має вирішальний вплив на здоров'я, темпи росту, розвиток, будову тіла і масу собак. Велике значення повноцінна годівля відіграє в племінній справі – при удосконаленні існуючих і виведенні нових порід собак [3].

Організувати правильну годівлю собак можна лише при регулюванні кількості і якості кормів з урахуванням їх фізіологічної потреби у поживних речовинах. Як недостатня, так і надмірна годівля собак є шкідливою і збитковою.

Вона негативно впливає на статеві клітини, ембріональний розвиток плоду і якість потомства [4].

Кожна людина, яка бере на себе відповідальність щодо виховання собаки, повинна постійно турбуватися про неї, слідкувати за ростом та розвитком, станом здоров'я, поведінкою, своєчасно годувати собаку повноцінними доброякісними кормами, напувати, виводити на прогулянки, забезпечити зручне місце для відпочинку і сну, а також терпляче і лагідно ставитись до неї [5].

Мета, завдання та методика досліджень

Дослідження проводилися в 2016 році в умовах ДУ «Житомирський навчальний центр підготовки поліцейських».

Для досліджень було відібрано 20 голів собак. Середній вік за групами складав 7 місяців, середня жива маса – 28 кг, ріст в холці – 55 см. Сформували 2 аналогічних групи собак: перша контрольна і друга дослідна. В кожну групу входило по 10 голів. Схема досліду представлена в таблиці 1. Підготовчий період у тварин всіх груп тривав 10 діб. У цей період тварини знаходилися в однакових умовах годівлі та утримання. В основний період 1 – контрольна група тварин отримувала основний раціон, 2 – дослідна група – відходи м'ясопереробних підприємств.

Таблиця 1. Схема досліду

Періоди	Мінімальна тривалість, діб	Група	Характер годівлі
Підготовчий	10	1 – контрольна	ОР*
		2 –дослідна	ОР*
Основний	30	1 – контрольна	ОР*
		2 –дослідна	відходи м'ясопереробних підприємств

ОР*– основний раціон.

Результати досліджень

Перед постановкою на дослід собаки пройшли ветеринарний огляд. Із загальної кількості собак для проведення досліджень був відібраний молодняк. Цей захід мотивуємо тим, що даний віковий період найбільш сильно реагує на зміни та збалансованість раціонів, завдяки інтенсивному росту і розвитку.

У таблицях 2 та 3 наведені раціони годівлі собак контрольної та дослідної груп. Оцінюючи господарський раціон годівлі молодняку німецької вівчарки, слід відмітити наступне: в раціоні недостатня кількість енергії, білку, жиру, кальцію та фосфору, надлишок легкоперетравних вуглеводів.

Таблиця 2. Раціон молодняку собак (1 контрольна група)

Склад раціону	Кількість корму, г	Міститься в раціоні					
		енергія, кДж	білок, г	жир, г	легкоперетравні вуглеводи, г	Са, г	Р, г
Норма:		9000	135	39,6	300	73,9	61,6
М'ясо яловичини (2 категорія)	200	2108	60,8	22	6	18	6
Крупа пшенична	350	4760	44,45	3,85	247,1	3	0,9
Овочі:							
Картопля	200	694	4	0,2	39,4	0	0
Морква	100	138	1,3	0,1	7	0,25	0,13
Буряк столовий	100	201	1,7	0	10,8	0,41	0,57
Риб'ячі голови	90	432	13,23	6,48	65	5	1,8
Сіль кухонна	15	0	0	0	0	0	0
Всього міститься в раціоні:	1040	8333	125,48	32,63	375,3	26,6	9,54
± до норми		- 667	-9,52	-6,97	+ 75,3	- 47,3	-52,2

В годівлі собак контрольної групи використовували наступні корми: м'ясо яловичини (2 категорія), крупа пшенична, картопля, морква, буряк столовий, риб'ячі голови, сіль кухонна.

Таблиця 3. Раціон собак (2 дослідна група)

Склад раціону	Кількість корму, г	Міститься в раціоні					
		енергія, кДж	білок, г	жир, г	легкоперетравні вуглеводи, г	Са, г	Р, г
Норма:		9000	135	39,6	300	73,9	61,6
Серце	150	1800	55	8	32	8	2,4
Вим'я	200	800	16	12	12	5	1,9
Легені	100	900	18	3,5	35	4,6	1,7
Крупа пшенична	300	4160	34,45	3,85	187,1	4,7	0,8
Картопля	100	694	4	0,2	39,4	0	0
Морква	100	138	1,3	0,1	7	0,25	0,13
Жир тваринний	10	375	-	9,5	10	2	0,87
Риб'ячі голови	90	20	5	2	65	5	1,8
Сіль кухонна	15	0	0	0	0	0	0
Всього міститься в раціоні	1000	8887	133,75	39,15	387,5	29,55	16,8
± до норми		- 113	- 1,25	- 0,45	+ 87,5	-44,35	- 44,8

В годівлі собак дослідної групи були наступні корми: серце, вим'я, легені, крупа пшенична, картопля, морква, жир тваринний, рибу'ячі голови, сіль кухонна. Разова даванка корму складала для тварин контрольної групи – 1040 грамів, для тварин дослідної групи – 1000 грамів на голову на добу.

Як видно з раціону тварин 2 дослідної групи він збалансований за основними поживними речовинами, окрім незначної нестачі енергії. Потребу в кальції та фосфорі для молодняку собак німецької вівчарки покривають за рахунок додавання добавок.

Найкращими показниками росту та розвитку собак є зміна живої маси та ріст. Дані досліджень, які представлені в таблиці 4 показали, що жива вага собак контрольної групи за 1 місяць збільшилася на 2,1 кг, ріст на 2 см. Тварини 2 дослідної групи, які отримували відходи м'ясопереробних підприємств, за дослідний період збільшили живу масу на 3,4 кг і зріст в холці на 4 см.

Таблиця 4. Показники росту та розвитку молодняку німецької вівчарки

Група	Характер годівлі	Жива маса, кг		Зріст в холці, см	
		на початку досліджу	в кінці досліджу	на початку досліджу	в кінці досліджу
1 – контрольна	основний раціон	28	30,1	56	58
2 – дослідна	відходи м'ясопереробних підприємств	28	31,4	56	60

Розрахунок економічної ефективності у раціонах молодняку німецької вівчарки проводили за 30 днів за цінами 2016 року.

В таблицях 5 та 6 наведені витрати кормів за період досліджень.

Таблиця 5. Витрати кормів за період досліджень (контрольна група)

Найменування кормів	Витрати кормів за період досліджень, кг
М'ясо яловичини (2 категорія)	60
Крупа пшенична	105
Картопля	60
Морква	30
Бурак столовий	30
Рибу'ячі голови	27
Сіль кухонна	4,5
Разом	316,5

Таблиця 6. Витрати кормів за період досліджень (дослідна група)

Найменування кормів	Витрати кормів за період досліджень, кг
Серце	45
Вим'я	60
Легені	30
Крупа пшенична	90
Картопля	30
Морква	30
Жир тваринний	3
Риб'ячі голови	27
Сіль кухонна	4,5
Разом	319,5

Як видно з таблиці 5 у молодняку собак контрольної групи на період досліджень необхідно 316,5 кг кормів. Виходячи з кошторису продуктів харчування, можна зробити висновок, що у собак контрольної групи 60% від загальної кількості кормів на закупівлю займає яловичина. Загальні витрати на період досліджень – 3225 гривень.

Кошторис вартості продуктів харчування (контрольна група)

м'ясо яловичини (2 категорія) – 35 грн*60 кг =2100 грн

крупа пшенична – 105 кг*5 грн = 525 грн

картопля – 60 кг *3 грн = 180 грн

морква – 30 кг *4 грн = 120 грн

буряк столовий – 30 кг *4 грн = 120 грн

риб'ячі голови – 27 кг * 6 грн = 162 грн

сіль кухонна – 4,5 кг *4 грн = 18 грн

Разом – 3225 гривень

Кошторис вартості продуктів харчування (дослідна група)

серце – 45 кг*22 грн =990 грн

вим'я – 60 кг * 10 грн = 600 грн

легені 30 кг * 22 грн = 660 грн

крупа пшенична 90 кг * 5 грн. = 450 грн

картопля – 30 кг * 3 грн = 90 грн

морква – 30 кг * 4 грн = 120 грн

жир тваринний – 3 кг * 35 грн = 105 грн

риб'ячі голови – 27 кг *6 грн =162 грн

сіль кухонна – 4,5 кг *4 грн = 18 грн

Разом – 3195 гривень

Як видно з таблиці 6 у молодняку собак дослідної групи на період досліджень необхідно 319,5 кг кормів. Загальна кількість витрат – 3195 гривень, що менше, ніж у їх аналогів з контрольної групи на 30 гривень.

Висновки та перспективи подальших досліджень

1. Оцінюючи раціон годівлі молодняку німецької вівчарки контрольної групи, слід відмітити наступне: в раціоні недостатня кількість енергії, білку, жиру, надлишок легкоперетравних вуглеводів.

2. Раціон молодняку 2 дослідної групи збалансований за основними поживними речовинами, окрім незначної нестачі енергії. Потребу в кальції та фосфорі для молодняку собак німецької вівчарки покривають за рахунок додавання добавок.

3. Найкращими показниками росту та розвитку собак є зміна живої маси та ріст. Жива вага собак контрольної групи за 1 місяць збільшилась на 2,1 кг, ріст на 2 см. Тварини 2 дослідної групи, які отримували відходи м'ясопереробних підприємств, за дослідний період збільшили живу масу на 3,4 кг і зріст в холці на 4 см.

4. Розрахунок економічної ефективності показав, що для молодняку собак дослідної групи на період досліджень необхідно 319,5 кг кормів. Загальна кількість витрат – 3195 гривень, що менше, ніж у їх аналогів з контрольної групи на 30 гривень.

В перспективі плануємо з'ясувати вплив м'ясних субпродуктів на показники крові молодняку німецької вівчарки.

Література

1. Кінологія: утримання, годівля, дресирування собак : підручник / В. А. Бурлака, Л. П. Горальський [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Бурлаки. – Житомир : ЖНАЕУ, 2013. – 512 с.
2. Гагаури В. С. Диетика собак / В. С. Гагаури. – М. : Эйвис, 1991. – 120 с.
3. Зорин В. Л. Кормление собаки / В. Л. Зорин. – М. : Аквариум ЛТД, 2001. – 64 с.
4. Зубко В. Н. Все о собаке / В. Н. Зубко. – М. : Эра, 1992. – 313 с.
5. Полищук Ф. И. Основы кинологии / Ф. И. Полищук, А. Л. Трофименко. – К. : Джулия, 1999. – 372 с.